

אגרת הקדש

יג מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'.
הנה בכלל עובדי ה' יש ב' בחי'
ומדרגות חלוקות מצד שורש נשמתם למעלה מבחי'
ימין ושמאל דהיינו שבחי' שמאל היא מדת הצמצום
וההסתר בעבודת ה' כמ"ש והצנע לכת כו' במסתרים
תבכה כו' כל העוסק בתורה בסתר כו'. והנה ממדה
זו נמשכה ג"כ בחי' הצמצום והגבול בעבודת ה' כמו
בצדקה להיות נידון בהשג יד והמבזבז אל יבזבז
יותר מחומש וכה"ג בת"ת ושאר מצות די לו שיוצא
י"ח מחיוב מפורש שחייבתו התורה בפ' לקבוע עתים
כו'. אך בחי' ימין היא מדת החסד וההתפשטות
בעבודת ה' בהתרחבות בלי צמצום והסתר כלל
כמ"ש ואתהלכה ברחבה כו' וממנה נמשך ג"כ מ"ש
רז"ל זרוק מרה בתלמידים כו' (צ"ע). ונראה שצ"ל קודם אך
בחי' ימין כו') וגם בלי צמצום וגבול כלל ואין מעצור
לרוח נדבתו בין בצדקה ובין בת"ת ושאר מצות ולא
די לו לצאת י"ח בלבד אלא עד בלי די כו':

והנה כל איש ישראל צ"ל כלול מב' בחי' אלו ואין
לך דבר שאין לו מקום ולכן מצינו כמה
דברים מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה ללמדנו שאף ב"ש
ששרש נשמתם מבחי' שמאל העליון ולכן היו דנין
להחמיר תמיד בכל איסורי התורה. וב"ה שהיו מבחי'
ימין העליון היו מלמדין זכות להקל ולהתיר איסורי
ב"ש שיהיו מותרים מאיסורם ויוכלו לעלות למעלה
אעפ"כ בכמה דברים היו ב"ש מקילין מפני התכללות
שרש נשמתם שהוא כלול גם מימין וכן שורש נשמת
ב"ה כלול גם משמאל כידוע דרך ומדות קדש העליון
דלית תמן קיצוץ ופירוד ח"ו וכל המדות כלולות זו
מזו. ולכן הם מיוחדות זו בזו כידוע לי"ח וכדכתיב
באברהם שהוא מדת החסד והאהבה עתה ידעתי כי ירא
אלהים אתה ע"י שלבש מדת הגבורה ויעקוד
את יצחק בנו ויקח את המאכלת כו'. ומה שאמר
הכתוב אברהם אוהבי ופחד יצחק הנה ההפרש
וההבדל הזה הוא בבחי' גילוי והעלם שבמדת יצחק
הפחד הוא בבחי' גילוי והאהבה מסותרת בבחי'
העלם וההסתר וההיפך במדת א"א ע"ה וזהו שאמר
דהע"ה מה רב טובך וגו' כלומר שמדת הטוב והחסד
אשר היא בבחינת העלם וההסתר אצל כל מי ששורש
נשמתו מבחי' שמאל הנק' בשם יראיך כמדת ב"ש.
הנה אף שהוא טוב הגנוז וצפון אעפ"כ הוא רב וגדול
מאד כמו מדת הגדולה והחסד ממש שמבחי' ימין
ושתייהן הן מבחי' גילוי בלי גבול ומדה ושיעור. וז"ש
מה רב טובך כלומר בלי גבול ומדה בין הטוב אשר
צפנת ליראיך ובין אשר פעלת לחוסים כך שהם בעלי
הבטחון שמבחי' ימין וחסדם וטובם הוא ג"כ בבחי'
גילוי והתפשטות נגד בני אדם ולא בבחינת צמצום
והסתר כלל. (ומ"ש ליראיך ולא ביראיך היינו משום
שכל מה שהוא בבחינת העלם בכל נשמה הנה בחי'
זו אינה מלוכשת תוך הגוף במוחו ולבו אלא הוא
בבחינת מקיף מלמעלה ומשם היא מאירה למוחו ולבו
לעתים הצריכים להתעוררות בחי' זו שתתעורר ותאיר
למוחו ולבו כדי לבא לידי מעשה בפועל ממש).
ואמר ע"כ אשר רב טוב לבית ישראל הצפון והגלוי
הוא בבחי' בלי גבול ומדה לפי ערך נפשות המלוכשת
בגוף לכן גם אתה ה' תתנהג עמהם במדת חסדך
הגדול בלי גבול ותכלית הנק' רב חסד. דאית חסד
ואית חסד. אית חסד עולם שיש כנגדו ולעומתו
מדה"ד ח"ו למעט ולצמצם חסדו וטובו. אבל חסד עליון
הנק' רב חסד אין כנגדו מדה"ד למעט ולצמצם
רוב חסדו מלהתפשט בלי גבול ותכלית כי הוא
נמשך מבחי' סוכ"ע וטמירא דכל טמירין הנק' כתר
עליון וז"ש תסתירם בסתר פניך וגו' תצפנם בסוכה וגו':